

DOPIS OS KOVO FEDERÁLNÍMU SHROMÁŽDĚNÍ

Respektujte práva odborářů

Federální shromáždění, Praha

Odborový svaz kovo po projednání novely zákoníku práce ve FS, vědom si své odpovědnosti před svými členy, odmítl stupňovat napětí, vyhrožovat, stávkovat a vyvolávat sociální neklid. Pokládá však za svou povinnost říci svým poslancům, že se mýlí, když jej chtějí zbavit práv, která jsou v sociálních tržních společnostech jasná a uznávaná.

Rozhodl se pro demokratické, ústavní řešení formou petičních listin. Žádá, aby ve smyslu této občanské iniciativy FS přehodnotilo závěry, k nimž z nedorozumění došlo. Jsme občany této země, kteří dali svým poslancům mandát.

Domníváme se, že je jim třeba jejich povinnosti, respektovat práva odborářů, touto akcí připomenout.

Petiční komise ÚV OS kovo ve složení:
Alojz Engliš, ing. Josef Brábník, Václav Kott, ing. Jan Uhlíř

Anketa-Anketa

Petiční akcia za novelu novely Zákoníka práce zamestnávateľa po niekoľkých posledných týždňoch odborových predákov v celom Československu. Skúsenosti neboli žiadne z minulých rokov a preto nás zaujímalo, ako sa jednotlivé odborové organizácie s problémom vyrovnali. Z malej ankety, ktorú sme vyhlásili na VII. mimoriadnej plenárnej schôdzi OZ KOVO, prinášame niektoré z nich.

Petiční akcia za novelu novely Zákoníka práce zamestnávateľa zabezpečili veľký počet podpisov zo svojich ZO.

Celkové vyhodnotenie: organizačný neúspech, ale výsledný počet podpisov je pomerným úspechom.

Bohumil Moravec, mandátový obvod Nové Zámky a Galanta

Petiční akcia v našom obvode bola veľmi zhodnotená kladne. Jej nedostatkom bolo trochu oneskorené vydanie a následne rýchle prevedenie dané skorým termínom odovzdania petičných listín.

Radoví členovia sa nevedeli rýchlo vyjadriť, keďže akcia nebola dostatočne vysvetlená v tlačí a masmédiách. Bolo preto potrebné osobné stretnutie funkcionárov s radovými členmi a vysvetlenie účelu akcie ako neúspechu odborárov s oklieštením ich základných a zásadných právomocí.

Akciu zároveň ovplyvnila aj súčasná sociálna situácia (zvýšenie cien, nezamestnanosť), ktorej riešenie považujú odborári za prvoradé.

Mandátový obvod Nitra—Levice členové pléna ÚV OS: Štefan Gaží, Imrich Vojtek

Za ZTS Dubnica z 11 500 zamestnancov podpísalo 6000 zamestnancov. Očakávali sme viac, ale pracovníci ZTS Dubnica už neradi podpisujú čokoľvek. V tom čase došlo k zdražovaniu, ktoré veľmi nepriaznivo ovplyvnilo akciu. Snažili sme sa vysvetliť prečo k akcii došlo tak, že moc nečakávame zmeny v ZP, ale do budúcnosti, pri tvorbe nového ZP, bude mať táto akcia svoje opodstatnenie hlavne smerom k poslancom. (cca 8000 prac.)

Za ZTS, EVÚ, ZVS, VÚHYM Dubnica n. V. Jozef Tinka, ZTS Dubnica n. V.

Názor väčšiny predsedov ZV z nášho obvodu je taký, že pri tejto akcii zlyhal aparát. Petičné listiny sme dostali neskoro (na prípravu i samotný zber podpisov ostali necelých 2 týždne), a keď sa termín odovzdania predlžil, nevedeli sme o tom (podpisov mohlo byť podstatne viac). V okrese Nové Zámky sme do akcie zapojili i predsedov ZO iných zvä-

Petiční listiny kováků předány parlamentu

PRAHA (jd) — Petiční listiny, obsahující zhruba 515 100 podpisů na podporu změn v novelizovaném zákoníku práce (článek V., § 18 odst. 4, § 41 a § 59), předala 29. ledna 1991 na půdě parlamentu delegace odborového svazu kovo (vedená Aloizem Englišem) místopředsedům Federálního shromáždění, předsedovi SL Rudolfovi Battěkovi a předsedovi SN Milanu Sátovcovi.

„Zmíněný páni poslanci teď mají za úkol naše připomínky, podporené petičními listinami, přednést parlamentu,“ prohlásil o něco později místopředseda Engliš na improvizovaném брифингу s novináři.

Některé organizace přijaly souhlasné stanovisko, ale podpisové akce nedělaly, jiné zareagovaly tak, že přes jejich souhlas je nebylo možné podle petičního zákona 85/90 do listin zařadit. Nicméně, z našich 1427 organizací s petiční souhlaslo 702 českých a moravských organizací a dalších 285 ze Slovenska. (Nesouhlasné stanovisko vyjádřilo 44 organizací z Čech a Moravy a 1 ze Sloven-

ska — mimochodem osmičlenná!). V teoretickém souhrnu tedy naši výzvu podporuje 1 260 000 lidí proti 74 tisícům.

Na tiskovce padlo i několik zmínek o současném, mnohde kritickým postavení odborových funkcionářů v podnikách. Nelze to bagatelizovat, ale objevují se případy, kdy vedení podniků vyhodilo zástupce odborů ze svého zasedání, kdy staronový vedení ostře postupuje proti odborové organizaci, kdy ředitel, kterého odbory při volbách podpořily, se k nim na jedinou otáčku zádá. „Nechci být konkrétní,“ zdůraznil pan Engliš, „podobné situace zaznamenáváme od Vihorlatu Snlna po Esku Cheb.

Hovořilo se o složitosti období, v němž se podniky nacházejí. Odboráři mají často pocit, že na vedoucích místech byli dosazení lidé určení ke „zruinování“ podniku, což vytváří příznivější podmínky pro jejich odkoupení soukromníky. „Situace, kterou zaznamenávají naši odboroví předáci, často hraničí s trestnou činností,“ řekl místopředseda OS kovo. „Trestní zákon je přitom na řadu věci krátký, proto žádáme realizaci zmíněných změn v novelizaci zákoníku práce. Včetně a zejména, vypuštění formulace — v rámci svých možností v § 18 odst. 4. Pracující musí mít právo na potřebné informace, zvláště v tomto přechodném období. Ještě před vydáním nového zákoníku práce, který snad bude leccos řešit.“

Tiskovky se zúčastnili (bohužel) vesměs redaktoři levicově orientovaných listů. Ze by to něco naznačovalo?

Udělování IČO podnikovým výborům se bude řešit zvlášť.

V Praze dne 24. 1. 1991. JUDr. Marta Očovská

Metodika při přidělování identifikačního čísla organizace

Federální statistický úřad od 1. 1. 1991 vypracoval nový formulář „Žádost o IČO“, ve kterém se zavádí osmimístné IČO.

Postup při přidělování „Žádosti“:

- silně orámované části vyplní krajský orgán statistického úřadu,
- v kolonce č. 1 doplní příslušné základní organizace ČSOS KOVO název (např. ZO ČSOS KOVO STROJÍRNÝ KOŠÍŘE, A. S.,
- v kolonce č. 2 vyplní přesnou adresu (např. Praha 5, Vrchlického 11, PSČ 150 00).
- kolonku č. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 základní organizace nevyplňují!

V odstavci pod č. 11

- dopsat, kdo žádost vypracoval — příslušný funkcionář ZO ČSOS KOVO — doplnit datum, telefon a linku,
- odstavec „jméno, razítko, podpis zákonného zástupce“ vyplňuje a potvrzuje ÚV OS KOVO — Praha 3, nám. W. Churchilla č. 2,
- každá základní organizace prostřednictvím metodického pracoviště odborového svazu KOVO obdrží 3 formuláře žádosti o IČO.

Podle pokynů, ZO ČSOS KOVO přesně vyplní žádosti o IČO a zašle je k potvrzení metodickému pracovišti OS KOVO, které zpětně zašle potvrzené žádosti příslušné základní organizaci KOVO.

Po potvrzení těchto žádostí, základní organizace požádá krajský orgán statistického úřadu (dříve krajské správy statistické), podle sídla ZO ČSOS KOVO o přidělení IČO. Dva formuláře si ponechá orgán statistiky a jeden si pečlivě založí základní organizace.

Splněním této povinnosti se v plném rozsahu ve smyslu hospodářského zákoníku a ostatních právních předpisů základní organizace stává v plném rozsahu právním subjektem. Dále základní organizace nahlašuje organizačnímu oddělení ÚVOS KOVO, jaké má přidělené IČO!

Tento postup je domluven s Federálním statistickým úřadem a Českým a Slovenským statistickým úřadem. Přidělením IČO základní organizaci zařadí Federální statistický úřad do „jednotného číselníku organizací“.

Pokud má přiděleno IČO základní organizace, je povinna okamžitě tuto skutečnost hlásit organizačnímu oddělení ÚVOS! Tuto povinnost si musí splnit základní organizace z tobo titulu, že podle § 30, 31, 32 zák. č. 21/1971 Sb. ve znění pozdějších právních předpisů může statistický úřad udělit pokuty.

Udělování IČO podnikovým výborům se bude řešit zvlášť.

V Praze dne 24. 1. 1991. JUDr. Marta Očovská

USNESENÍ

VII. — mimořádného — plenárního zasedání ústředního výboru Odborového svazu kovo, konaného dne 27. 1. 1991 v Praze.

Ústřední výbor Odborového svazu kovo na svém VII. plenárním zasedání vyhodnotil průběh a výsledky podpisové akce petičních listin. Rozhodl o ukončení stávkové pohotovosti. Plenární zasedání dále projednávalo stav v postupu vyjednávání generální dohody a svazové kolektivní smlouvy.

I. Bere na vědomí

Informaci místopředsedy ÚV OS kovo p. Brábníka o jednání u kulatého stolu o zabezpečení sociálních a výrobních programů v působnosti Odborového svazu kovo.

II. Schvaluje

Zprávu předsednictva ÚV OS kovo od VI. plenární schůze, včetně zprávy o kontrole plnění usnesení VI. plenární schůze.

Abý do komise pro pracovní prostředí Odborového svazu kovo, která dosud nezahájila práci, do řádného sjezdu, zajistila „Rada sekcí“ ve spolupráci s inspektory OB.

Postup předání petičních listin do Federálního shromáždění, včetně znění dopisu poslancům FS. Petiční akce se ukončuje dnem předání petičních listin do FS.

Ukončení stávkové pohotovosti Odborového svazu kovo dnem 24. 1. 1991!

Za člena předsednictva ÚV OS kovo pana Bohumila Moravce.

Uvolnění z funkce člena pléna ÚV OS kovo:

- Roubíček Pavel
- Hering Jiří
- Komora František
- Schneeweissová Jaroslava.

Doplnění členů pléna na základě výsledků voleb v mandátových obvodech:

- Kourek Jaroslav
- Brezovák Marian
- Ráž Jan.

Uvolnění p. Jana Ráže z funkce výkonného tajemníka Odborového svazu kovo.

P. Hojera Miloše do funkce výkonného tajemníka Odborového svazu kovo.

Zvýšení limitů na stravování v prozatímních zásadách hospodaření s finančními prostředky ÚV OS kovo takto:

- čl. 20, odst. 1 z 15 Kčs na 20 Kčs
- všechny limity v člancích č. 20 odst. 2a; čl. č. 24 odst. 1a), 1b), 1d), 2c) se zvyšují o 25 %.

Odvod příspěvku OS kovo za členství v MKSO ve výši 1 Kčs na člena za r. 1990 z prostředků MSDU, za r. 1991 z prostředků Odborového svazu kovo.

Odvod příspěvků OS kovo za členství v IMF ve výši 1 Kčs na člena v r. 1991 z prostředků Odborového svazu kovo.

Odvod příspěvku do ČS KOS pouze na I. čtvrtletí 1991 ve výši 1 Kčs. O dalším odvodu se rozhodne v případě, že budou úplně splněny požadavky Odborového svazu kovo o způsobu hlasování podle počtu členů.

Přizvání na jednání V. řádného sjezdu jako čestné hosty členy pléna ÚV OS kovo z let 1968—69

Organizační strukturu výkonného aparátu OS kovo do řádného sjezdu, bez nárůstu počtu pracov-

níků centrálního aparátu.

Možnost ustavovat při metodických pracovištích základní organizace. V těchto základních organizacích se budou sdružovat ti členové OS kovo, kteří mají v souladu se stanovami právo na zachování členství a nelze je zařadit do žádného jiného ZO OS kovo.

Slovenská komora Odborového svazu kovo schvaluje po dobu výkonu funkce zastupování předsedy OS p. Englišem jeho zastupování ve funkci předsedy slovenské komory p. Krumpolce Jozefa.

III. Ukládá

a) předsednictvu

Projednat s příslušnými ministry nedobry stav v elektro-technických podnikách, kde hrozí značné dopady do nezamestnanosti. Termín: 20. 2. 1991

b) členům vyjednávací skupiny OS kovo

Pokračovat ve vyjednávání oborové KS s cílem jejího brzkého uzavření a podepsání. Vyvinout tlak na Svaz zaměstnavatelů, aby pro projednání stanovil zástupce, kteří budou kompetentní a zcela zodpovědní. Svolat celou skupinu, která připravovala návrh oborové kolektivní smlouvy a dojednat další postup. Maximálně využívat pro projednání oborové KS všech členů této skupiny.

c) mandátovému obvodu Povázka Bystrica

Zvolit do jednoho měsíce svého zástupce do ÚV OS kovo za uvolněného p. F. Komoru.

IV. Body, o kterých nebylo v průběhu jednání jmenovitě hlasováno, se stávají závazné, ale o jejich konkrétním znění se bude hlasovat při zahájení VIII. plenární schůze. Do té doby se jimi bude předsednictvo při své práci řídit.

Nový závazný dokument — Generální dohoda na rok 1991 — byl za účasti představitelů tří smluvních stran (vláda ČSR, ČR a SR + české a slovenské konfederace odborových svazů, národních konfederací odborových svazů + zaměstnavatelů) podepsán 28. ledna 1991 v Bratislavě. Kompromis — minimální mzda 2000 Kčs měsíčně u pracovníků, odměňovaných měsíčními tarify, při odpracování plné pracovní doby; 10,80 Kčs na hodinu (42,5 hod. týdně) u pracovníků odměňovaných dle mzdových tarifů. Start k přijetí kolektivní smlouvy OS kovo. Názory, dialogy, komentáře v příštích číslech Kováka.

Mimoriadna plenárna schôdza nášho odborového zväzu minulý týždeň v Prahe bola naozaj mimoriadna. Nielen tým, že sa jednoznačne vyjadrila ústami svojho úradujúceho predsedu Alojza Engliša k napeťej situácii v Perzskom zálive, či Pobaltí, ale najmä pripraveným programom. Hlavným bodom programu bolo vyhodnotenie akcie — petičné listiny a s tým spojená otázka, čo so štrajkovou pohotovosťou.

Všetci odborári cítili, že vnútropolitická situácia je nesmierne rozbušená a naviac ešte nie je pod strechou generálna dohoda. Teraz, keď čítate tieto riadky, je už jasné, či ju štatutári troch zúčastnených strán v pondelok v Bratislave podpísali, ale počas rokovania to ešte také isté nebolo, najmä keď sa delegáti dozvedeli, že čosi sa v zákulisí šepká.

Ale vráťme sa k najdôležitejšiemu bodu rokovania. K petičným listinám. Ukončenie celej akcie bolo najväčšou otázkou. Núkali sa dve hranicné možnosti. Buď okolo odovzdávania petičných listín poslancom urobila odborári takpovediac rozruch, alebo ich odovzdajú a petičníčky začnú, čakajúc, čo na to poslanci. No a samozrejme, boli

Mimoriadne rokovanie

i nejaké varianty medzi tým. Petičná akcia vyvolala totiž množstvo otázok. Nakoniec vo svojom príspevku to vyjadril i Ján Ráž, nový člen predsedníctva nášho odborového zväzu. Reagoval na kritiku a celkovú nepripravenosť petičnej akcie (ohlasy delegátov prinášame na inom mieste). Povedal, že my sme si ani neuvedomili, že sme sa touto akciou dostali na pole neorané, pretože to bola prvá petičná kampaň po jej uzákonení. Totiž právnicki nemali spočiatku k celej akcii jasno a všetko sa minimálne o týždeň posunulo. K tomu ešte vianočné sviatky. Najviac všetkých zaujímalo koľko ľudí prišlo svoje podpisy na petičné háčky. V Českej republike to bolo 290 036 ľudí, čo je 27,57 percenta pracovníkov v kopriemysle a na Slovensku to bolo 157 387 podpisov. Percentuálne sú však na tom odboroví funkcionári omnoho lepšie, pretože sa im podarilo zapojiť do akcie 43,92 percenta ľudí. I to však nie sú ešte konečné výsledky, pretože do dátumu odovzdania petičných listín poslancom ešte nejaký ten deň prejde a ako sme sa dozvedeli, podpisové akcie ešte nie všade skončili.

Omnoho trvrdšia diskusia v pléne i v kuloároch však bola okolo ukončenia štrajkovej pohotovosti. I tu bolo viac variant. Konečný výsledok dnes znie: štrajková pohotovosť je ukončená. Za toto riešenie sa postavila väčšina z členstva pléna. Radikálnejší boli i ten-toraz odborári zo slovenských mandátových obvodov. Tí chceli ukončiť štrajkovú pohotovosť aspoň až po podpísaní generálnej dohody dovedy, pokiaľ nebude známe stanovisko FZ k petičnej akcii. Jednoznačne sa tak vyjadrili delegáti z podnikov ZTS Dubnica, ZSNP Žiar nad Hronom, Hodruša Hámra, Mostáren Brezno, Vagónka Poprad, ZPA Prešov, Bez Bratislava, AVC Čadca, Tesla Stropkov.

Další závažný problém, ktorý sa na plenárnej schôdzi otvoril, bola zväzová zmluva. František Vach spôsobom jemu vlastným informoval plénum o zádrheloch, ktoré vystávajú z doterajších vyjednávanií. Povedané v skratke, za súčasnej situácie nie je možné právne zmluvu uzatvoriť. Jeho diskusný príspevok kvôli jeho závažnosti priniesieme celý v budúcom čísle časopisu Kovák.

Vzrušená atmosféra jednania vlastne neopustila rokovanie kovákov až do samotného záveru. Kuriozitou však nakoniec bolo to, že práve spracované uznesenie nemal kto odsúhlasiť. V poloprázdných sále to jednoducho nebolo možné. Tí, ktorí zostali do konca, si odňasajú z mimoriadnej, v poradi siedmej plenárnej schôdze jedine. Mimoriadna plenárka bola naozaj mimoriadna a dúfajme, že viac už takých nebude.

Ján Kollár

ZPRÁVA PŘEDSEDNICTVA ÚV OS KOVO

Předsednictvo na svém zasedání 10. 1. 1991 se zabíralo kromě jiného:

— stavem odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání,

— systemizací struktury výkonného aparátu ÚV OS kovo,

— návrhem změny stávkového řádu,

— stavem uzavírání generální dohody a kolektivních smluv,

— kontrolou plnění usnesení VI. pléna ÚV OS kovo,

— mezinárodní činnosti odborového svazu v r. 1991,

— personálními změnami.

Výsledky jednání a problematika, týkající se řešení na zasedání ÚV OS kovo, byla zahrnuta

do jeho programu. Ze závěrečných personálních otázek je nutné zdůraznit žádost o uvolnění z funkce výkonného tajemníka, kterou podal pan Jan Ráž. Návrh na změnu byl samostatným bodem programu.

Na zasedání 23. 1. 1991 se předsednictvo zabývalo ukončením petiční akce a postupem stávkové pohotovosti a programem pléna ÚV OS kovo.

Zhodnotilo dále realizaci rekreačních akcí v roce 1990 a schválilo postup při realizaci v roce 1991 s tím, že útvár rekreační činnosti bude samofinancovatelný. Další materiály byly operativního a informačního cha-

STÁLÉ KOMISE ÚV OS

Název:	Vedoucí:	Hodnocení:
Informatika — ing. Stašek	Dýchodci — Nejezchleba	od srpna 1990 se nesešla
Kulturní domy — ing. Stuchlík	Mzdová — ing. Filip	pracuje dobře
Sociální — JUDr. Požárek	Sociální — JUDr. Požárek	pracuje velmi dobře
Hospodářsko-finanční — Weinert	Účetní programy — Krumpolec	pracuje, avšak ještě nevypracovala sociální program OS kovo ještě se nesešla
		pracuje velmi dobře
		pracuje dobře

Pre informáciu

Menovite uvádzame členov pléna OZ kovo, ktorí na mimoriadnom zasednutí pléna 24. 1. 1991 v hlasovaní navrhli pokračovať v štrajkovej pohotovosti do doby, kým nebude známe stanovisko Federálneho zhromaždenia k nasej petičnej akcii:

Tiška Jozef, ZTS Dubnica
Koš Pavol, ZSNP Žiar nad Hronom
Baran Milan, Sadržik Hodruša

Hámra
Furdík Károl, Mostáren Brezno
Vdviak Alojz, Vagónka Poprad
Jaco Jozef, ZPA Prešov

Benčo Vladimír, REZ Bratislava
Subík Anton, AVC Čadca
Novák Cyril, Tesla Stropkov

Pindruch Dušan, ZTS Prakovce
Murán Stanislav, Tesla Liptovský Hrádok

rakteru, a byly zahrnuty do programu pléna ÚV OS.

Informační zhodnocení činnosti stálých komisí ÚV OS kovo:

Předsedové komisí podali písemné zprávy o činnosti komisí (některé už na minulém zasedání). Zprávy jsou k dispozici u výkonného tajemníka.

Na základě informací od odborných garantů je hodnocení činnosti komisí následující (viz výše):

V souvislosti s neplněním úloh činnosti komise pracovního prostředí (vznikla odlepením od komise mzdové, sociální a pracovního prostředí) navrhuje, aby tuto funkci převzala komise profesionálů v oblasti BOZP — v čele s ing. Voltem. Tato komise by materiál předkládala plénu ÚV OS prostřednictvím výkonného tajemníka.

IDYLLICKY SA NEŽIJE

Za svojej 22ročnej existencie nemal zvolenský ústav takú existencné problémy, ako má v súčasnosti. Spočiatku bol vývojovou základňou Podpolianskych strojární v Detve, neskôr sa stal organickou súčasťou kombinátu ZTS v Martine, orientoval sa na výskum a vývoj stavebných a zemných strojov.

Od prvého júla 1990 je samostatným štátnym podnikom, a musí si na seba zarobiť, musí dosahovať určitý zisk, aby mohol tvoriť fondy. A práve to v dnešnej našej ekonomickej situácii nie je až také jednoduché. Presvedčili sme sa o tom v rozhovore s riaditeľom ústavu Ing. Antonom Brožom, tajomníkom ZV OZ, vedúcim odboru TPV a rozvoja výroby Ing. Vojtechom Čunderlíkom a členom ZV OZ, vývojovým pracovníkom v skúšobní vynných a vyrobených zariadení Ing. Konštantinom Chrenom. Ing. Anton Brož pôvodne pracoval v Detve, v ústavu pracuje od roku 1975 a riaditeľom je od marca 1990. Ing. Vojtech Čunderlík, CSC., pôvodne pracoval vo zvolenskej Bučine, do ústavu nastúpil roku 1987, v januári 1990 ho zvolili za tajomníka ZV OZ. Ing. Konštantín Chren je z nich najmladší, do ústavu nastúpil bezprostredne po skončení CVUT v Prahe roku 1977, v januári 1990 ho zvolili za predsedu ZV OZ, no po roku sa tejto funkcii vzdal, zostal iba radovým členom závodného výboru; no možno povedať, že i naďalej je jeho hovorcom.

Ing. Anton Brož

— Pán riaditeľ, počúvam, že váš ústav už má menší pracovný ako vlni, že tu a tam nebolo čo robiť. Ako to, že tak odrazu prežívate krízu, hoci na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že roboty je dosť, veď v súvislosti s konverziou viacerých podnikov ZTS hľadajú nový výrobný program, a vy ako výskumno-vývojový ústav, dokonca vyrábate aj prototypy, by ste im mali ponúknuť hotové veci...

Ing. Brož: — To nie je také jednoduché, ako sa vám môže zdať. Chápate, u nás sa robia hospodárske zmluvy na tri roky, ani vývoj sa nerobí do dňa ne deň, to je dlhodobější proces. Náš ústav ma korene v ZTS v Detve, dnes Podpolianske strojárne, a

né fondy. Ľuďi nemôžeme poriadne zaplatiť.

Ing. Chren: — Priemerný plat 3,4 tisíc korún, to je málo, roditinu z toho neuživíte, keby nám nepomáhala svokra, neviem neviem.

Ing. Brož: — Budme radi, že rok 1990 sme prežili, platy sa neznižili, a pripravili sme sa na rok 1991, dnes máme asi 50 zakázek, máme čo robiť, ľudia nemusia

Ing. Konštantín Chren

prenášať, ba naopak — dajakých by sme mohli aj prijať, chýba nám zopár zámočníkov, chýba nám programátor do výpočtového strediska, chýba programátor—analytik.

— Vravíte, že ste úspešne prežili rok 1990, že v tomto roku máte čo robiť. A na druhej strane ste sa dostali do platobnej neschopnosti...

Ing. Brož: — To je iná vec! Problém spočíva v tom, že niektorí odberatelia sú nám dlžní väčšie sumy, nám nezostáva nič iného, len si vybrať úver, a potom platiť vysoké úroky. Tak to vyzere, že celý náš zisk pôjde na úroky. Ak chcete, len taký VCKOV nám dihuje 1,3 milióna korún.

Ing. Chren: — Naši ľudia chcú robiť, chcú dobré zakázky, také, z ktorých sa vyťažij dajaký zisk. Vedenie ústavu nesmie spať, musí také zakázky zohnať, musí robotu organizovať tak, aby sa dostal čo najväčší efekt. Ani štruktúra podniku nie je ideálna, or-

ganizácia práce by sa mala zmeniť.

Ing. Brož: — Aj sa zmení. Máme sa stať akciovou spoločnosťou, časť akcií sa bude privatizovať, dôjde k prílivu zahraničného kapitálu, všetko sa zmení. Už sme rokovali s fínskou firmou AITEC, táto firma si u nás objednala jednu štúdiu, aj sme ju realizovali, a to úspešne. Viete, v USA je situácia iná, vo výskumnom ústa-

Ing. Vojtech Čunderlík

ve pracuje málo ľudí, no ak ústav dostane väčšiu zakázku, na určitý čas prijme ďalších odborníkov, keď sa zakázka zrealizuje, s tými ľuďmi sa zasa rozlúči, a nič sa nedeje.

Ing. Chren: — U nás sa myslí po starom. Naši ľudia chodia do práce, aby zarobili, nie aby tvorili. Nevravím, sú aj takí, čo chcú tvoriť, ale tých je menej. To už v škole žiaka tak pripravujú do života. Všetko treba od základu zmeniť.

Ing. Brož: — Vidíte, aj vláda sa venuje základnému výskumu, aplikovanému výskumu a vývoju nevenuje žiadnu pozornosť.

— V tomto by som si dovolil mierne oponovať. Ako viem, časť zakázek ste dostali aj od štátu.

Ing. Brož: — To je bagatel. Pre ZTS v Slovenskej Lupči robíme napríklad vývoj novej horskej košacky, časť nákladov hradí štát. Pre ZTS v Detve vyvíjame nové zväracie roboty, aj na tejto zakázke sa čiastočne podieľa štát.

Hlavným záměrem jednání u kulatého stolu, uložené plénum nášho ÚV OS kovo 11. a 12. 10. 1990, bylo zajištění zmírnění či odstranění restriktivní úvěrové politiky, která zvyšující se platební neschopností ochromovala chod a práci československých podniků.

● V prosinci minulého roku přijala Komerční banka v souladu s protinflačním pojetím státu hospodářské politiky specifický postup v úvěrové oblasti. Jeho patěří se stalo

— podstatné snížení úvěrového rámce pro podnikatelskou sféru;

— ukončení dosavadního způsobu úvěrování trvale se obracejících zásob rozúčtování úvěrového bloku na:

— část, která se převede na běžné komerční úvěry,

— část, jež se profinancuje poskytnutím překlenovacího úvěru s termínem splatnosti 30. června 1991.

● Zvýšení základní úrokové sazby na 16,5 — 17,5 % pro krátkodobé úvěry a podle další úvěrové specifikace její růst až na 24 % (resp. pro úvěry nesplacené ve lhůtě na 30 % a více).

Vzhledem k tomu, že celkový objem úvěrů na trvale se obracejících zásoby činil v ČR koncem r. 1990 zhruba 120 mld. Kčs, vyvolal postup Komerční banky značné problémy v důchodové situaci podniků a prohloubil jejich platební neschopnost.

Na základě jednání Rady sociální dohody bylo rozhodnuto řešit uvedenou problematiku v Hospodářské radě ČR 23. 12. 1990. Jednání, vedeného místopředsedou p. Vlasákem, se vedle zástupců podnikatelů (reprezentovanýchmi zástupci Svazu průmyslníků ČR) účastnili i zástupci Českomoravské komory OS, p. Petrus a Möstl.

Z jednání u kulatého stolu

Na závěrečném jednání byly řešeny problémy týkající se většiny podniků ČR

a) otázku zadluženosti podniků

b) úveru na TOZ trvale se obnovující zásoby.

Banka se zaměřil na ohňiska hlavních problémů. Jedná se zejména o akce ve spojitosti s Irákem a platební neschopností SSSR. Stanovený termín — polovina února.

V souvislosti s TOZ bylo odsouhlaseno řešení dvěma okruhy: — krytí komerčními úvěry

— řešení v souvislosti se zadlužením podniků (zejména AS). Bylo přijato řešení poskytnout na leden překlenovací úvér.

Bylo potvrzeno, že dojde ke vzájemnému zápočtu pohledávek mezi podniky (tím se sníží zadluženost podniků o 18 %).

● V podnicích, které jsou v působnosti resortu ministerstva průmyslu byla prvotní platební neschopnost ke konci loňského roku vyčíslena ve výši 30,0 mld Kčs. Z toho zhruba 12 mld Kčs představují důsledky s přechodným nárůstem zásoby a zbývající část je způsobena nedořešenými věcnými vlivy, k nimž patří zejména:

● embargo na dodávky pro Irák a Kuvajt a s tím související nelikvidní pohledávky (0,6 mld Kčs),

● storná zakázek ze strany bývalé NDR po sjednocení Německa (0,55 mld Kčs),

● rozpad RVHP a platební nesolvntnost členských zemí, v tom především SSSR (1,2 mld Kčs),

● nevyřešené financování jaderných elektráren Temelin a Mochovce, se fakturuje až po smontování celků, což neumožňuje zálohovat dodavatele (1,8 mld Kčs),

● nepotřebné zásoby a základní prostředky vlivem konverze zbrojní výroby (1,5 mld Kčs),

● nepotřebné zásoby a základní prostředky vlivem konverze zbrojní výroby (1,5 mld Kčs),

● chybějící zdroje k profinancování ekologických staveb (0,4 mld korun),

● překročení rozdělení zisku z let 1988—1989 v podnicích Škoda Mladá Boleslav, ČKD Praha, Tesla Rožnov a dalších.

Zatímco dopady plynoucí z růstu zásoby se předpokládá řešit vlastními opatřeními podniků, ostatní důsledky budou posuzovány a návrhy řešení přijímají Komisi pro hospodářskou problematiku související s negativními vlivy přechodového období, jež je ustavena při Hospodářské radě vlády ČR.

K řešení problematiky úvěrování trvale se obracejících zásoby vytvořilo federální ministerstvo financí pracovní tým složený ze zástupců ministerstva, Státní banky, komerčních bank a vybraných resortů.

● Jednou z cest, jak snížit podnikovou zadluženost, by mohlo být vydání státních dluhopisů (obligací) v hodnotě, která by odpovídala objemu úvěrů, jež komerční banky nebudou ochotny dále prováděvat. Obligate by vydal stát reprezentovaný Fondem národního jmění a zakoupila je emisní banka. Získání peněžní prostředky by Fond převedl na podniky a ty by uhradily své závazky bankám.

Dlužníkem emisní banky by byl stát, jenž by svůj dluh kryl z výnosu privatizace.

Ministrům Vrboví a Ježkovi bylo uloženo připravit projekt oddlužení. Bylo doporučeno, aby státní banka vydala doporučení obchodním bankám, aby využívaly nejnižšího procenta úrokové sazby. Na tento kulatý stůl navázalo jednání RS dne 4. 1. 1991 a jednání představitelů OS u ministra Vrbhy dne 8. 1. 1991.

Na nich byla projednána problematika podniků, kterých se týká útlumový program ve smyslu usnesení pléna ÚV OS ze dne 12. ledna 1991.

Současné bylo konstatováno, že závěry přijaté u kulatého stolu jsou realizovány liknavě a nedostatečně. Byly diskutovány i problémy Tesly Rožnov. Tomuto podniku je vytýkána malá aktivita při hledání nových problémů i řešení nezaměstnanosti. Když totiž Tesla Mohelnice získala velkou zahraniční zakázku na výrobu elektromotorů a vyžadovala účast Tesly Rožnov, tento podnik sdělil, že motory dělat nebude. A to v situaci, kdy nemá vůbec co dělat. Na tomto jednání jsme byli informováni, že místopředseda vlády p. Vařeš slíbil řešení nejjasnějších otázek a pomoc při realizaci závěrů u kulatého stolu.

Problematika kulatého stolu byla znovu projednávána na RSD dne 14. 1. 1991. Přislíb p. Činčery (gen. řed. SBČS) k řešení uvedené problematiky vedl k souhlasu uzavřít na tripartitní RSD generální dohodu.

Dne 18. 1. 1990 komise při Hospodářské radě vlády CS vedené ministrem Vrbhou projednala okruh problémů spojených se situací Iráku, dopady se sjednocením Německa a financování jaderné energetiky.

Na programu zasedání, které se uskutečnilo 25. 1. 1991 byla mj. problematika konverze, uhelného hornictví a vagónky Studénka.

Ing. Josef BRÁBNÍK, předseda České komory OS kovo

— Už aj v minulosti ste vyvíjali dajaké roboty, a potom sa neosvedčili...

Ing. Brož: — Tie roboty strojkotali vďaka riadiacim systémom z Elektrotechnického výskumného ústavu v Novej Dubnici, to nebola naša chyba. Dnes začíname aplikácie robotov, napríklad pre potravársky priemysel.

— A je tu ešte otázka odborov. Ako sa dítav na najnovšie spory Konfederácie odborových zväzov s vládou ČSFR?

Ing. Chren: — Každý spor by mal viesť k dohode. Požadujeme sociálne zabezpečenie, bezpečnosť práce a podobne.

Ing. Brož: — Že sa zrušil článok 5 Zákoníka práce, v tom nečreba vidieť tragédiu. Aj vláda musí mať určité podmienky, aby dačo dokázala.

Besedu viedol František Kovák

Ing. Čunderlík: — Odbory vy-

Foto: —kč—

MZDY, ZAMĚSTNANOST, CENY, ODVODY - ROK 1991

REGULAČNÍ ODVODY VE MZDOVÉ OBLASTI V R. 1991 VE SMYSLU NARIZENÍ VLÁDY ZE DNE 3. 1. 1991

Pro rok 1991 bylo nařízením vlády České a Slovenské Federativní Republiky ze dne 3. 1. 1991 o regulačních odvodech ve mzdové oblasti v roce 1991 zavedena dvousložková regulace mzdových prostředků formou:

- regulačního odvodu za překročení mzdových a ostatních osobních nákladů a
- regulačního odvodu za přírůstek mzdových prostředků proti výchozímu roku.

Pro srozumitelnost problematiky jsme připravili příklad výpočtu regulačních odvodů, který dále uvádíme:

V r. 1990 činil	v tis. Kčs
Připustný objem mzd. prostředků (nezahrnuje mzdy hrazené ze zisku)	330 000
z toho:	
odpočitatelné položky (§ 3)	50 000
objem tarifních mezd (§ 4, odst. 2 a 4)	200 000
objem mimotarifních složek	80 000

Podíl mimotarifních složek k objemu tarifních mezd v %

a) Regulační odvod za překročení mzdových a ostatních osob. nákl. ve smyslu nař. vlády ČSFR z 3. 1. 1991 (čtvrtletní) r. 1991 — I. Q	40 %
objem skutečně vyplacených tarifních mezd (v I. Q 1991)	45 000
směrný růst stanovený pro I. Q (5 %)	2 250
	47 250

objem mimotarifních složek mzdy (40 % vypočtených z roku 1990)	18 900
objem mezd nepodléhajících reg. odvodu r. 1991 — II. Q (předpokládáme změnu směrného růstu)	66 150
Objem skutečně vyplacených tarifních mezd (v II. Q 1991)	60 000
směrný růst stanovený pro II. Q (10 %)	6 000
	66 000

objem mimotarifních složek mzdy (40 % vypočtených z r. 1990)	26 400
objem mezd nepodléhajících reg. odvodu	92 400
Skutečně vyplacené částky (z nákladů) I. Q — celkem	81 000
z toho: odpočitatelné částky (§ 3)	15 000
	66 000

*) tato částka se skládá z tarifních mezd ve výši mimotarifní složky (vč. směrného růstu)

II. Q — celkem	110 000
z toho: odpočitatelné částky (§ 3)	17 000
	93 000

*) tato částka se skládá z tarifních mezd ve výši mimotarifní složky (vč. směrného růstu)

V I. Q bylo vyplaceno o 150 méně než činí možný objem mezd nepodléhajících regulačnímu odvodu (vyplaceno 66 000, mohlo být vyplaceno 66 150).

Tato částka se do dalšího období nepředává.

V II. Q bylo vyplaceno o 600 více než činí možný objem mezd

nepodléhajících regulačnímu odvodu (vyplaceno 93 000, mohlo být vyplaceno 92 400). Vypočteme, kolik % činí překročení možného objemu (92 400) 92 400 = 100 % 924 = 1 %

překročení o 600 představuje 0,65 %, je menší než 3 % a nepodléhá tedy regulačnímu odvodu.

b) Regulační odvod za přírůstek mzdových prostředků ve smyslu nař. vlády ČSFR z 3. 1. 1991 (pololetní)

Objem mezd nepodléhajících regulačnímu odvodu za překročení mzdových a ostatních osobních nákladů, vypočtený pro

I. Q	66 150
II. Q	92 400
	158 550
	31 710
z toho: 20 % (§ 8)	
objem mzdových prostředků nepodléhajících odvodu za přírůstek mzdových prostředků	
Skutečně vyplacené mzdové náklady	
I. Q	66 000
II. Q	93 000
20 % z objemu mezd nepodléhajících reg. odvodu za překročení celkem	31 710
ze zisku, z fondu odměn vyplaceno došlo k překročení objemu mzdových prostřed. nepodléhajících odvodu o	190 710
Sazba regulačního odvodu činí — 750 % z překročení	32 000
regulační odvod z přírůstku mzd. prostředků činí	2 175

Směrný růst je v citovaném nař. vlády uveden ve výši 5 % (§ 4); podle návrhu generální dohody:

„Pokud se průměrné životní náklady v prvních dvou měsících roku 1991 zvýší o více než 25 %, zvýší se ještě v březnu směrný růst průměrné nominální mzdy na první čtvrtletí r. 1991 tak, aby pokles reálných mezd, odpovídající zvýšení životních nákladů v prvních dvou měsících a směrnému růstu průměrné nominální mzdy nebyl větší než 15 %.

Směrný růst průměrné nominální mzdy na další čtvrtletí roku 1991 se přizpůsobuje zvýšení úrovně průměrných životních nákladů v předcházejících čtvrtletích proti úrovni průměrných životních nákladů ve čtvrtletí roku 1990. Přihlíží se přitom ke skutečnému vývoji reálných mezd v předcházejících čtvrtletích a směrný růst průměrné nominální mzdy stanovený pro předcházející období se zvyšuje v takovém rozsahu, aby pokles reálných mezd nepřekročil v celoročním průměru 10 %.

K promítání směrného růstu do mezd je federálním ministerstvem práce a sociálních věcí ČSFR připravován předpis, který bude upravovat k uplatnění zvláštního mzdového příplatku. Nebude nařizovat jeho konstrukci, ani nebude určovat, jaká část směrného růstu má být do zvláštního mzdového příplatku promítnuta. Konstrukce i částka (případně %) bude určovat kolektivní smlouva.

Předpokládá se, že příplatek bude stanoven absolutní částkou nebo % ze mzdy. Lze zvolit i degressivní (snižující se) vývoj v závislosti na růstu platu.

Změny tarifních mezd, vyvolané změnou tarifní třídy nevedou k čerpání směrného růstu. Ten je ale čerpán přechodem na vyšší stupnici mzdových tarifů.

Na vrub směrného růstu jsou dále čerpány kromě zvláštního mzdového příplatku zejména:

- doplátky do minimální mzdy,
- poskytování dalšího odstupného,
- zvýšení prémie, odměn, příplatků.

Index životních nákladů (stejně období r. 1989 = 100) průměr r. 1990 v tom 4. Q 1990

dělníci a zaměstnanci celkem	109,9	118,9
v tom:		
nízká příjmová skupina (čistý příjem do 14 400 Kčs na hlavu)	110,4	120,0
vysoká příjmová skupina (čistý příjem nad 28 801 Kčs na hlavu)	109,3	119,4
dělníci a zaměstnanci celkem		
v tom:		
s 1 dítětem	109,8	118,7
se 2 dětmi	110,1	119,4
se 3 dětmi	110,5	120,8

Tyto uvedené skutečnosti ovlivnily i vývoj reálné mzdy v roce 1990.

Předpokládá se, že v 90 % organizací došlo v roce 1990 k poklesu, výjimečně k udržení reálné mzdy. Pouze v 10 % organizacích, které vykázaly růst průměrné nominální mzdy o více než 10 %, vzrostla v průměru i reálná mzda.

Z údajů cenových indexů ve IV. čtvrtletí 1990 vyplývá, že vstupní skutečnosti r. 1991 je pokles průměrné reálné mzdy i v ošlech

výše uvedených 10 % organizací. Výše cenových indexů ve IV. čtvrtletí 1990 je o to více alarmující, uvědomíme-li si, že cenový index IV. čtvrtletí je průměrem a nejvyšší hodnoty dosáhl v závěru roku. Tato hodnota je výchozí pro vyjádření cenového růstu roku 1991.

Závěrem lze konstatovat, že nás v letošním roce čeká velmi složitá období, zejména v oblasti mzdové politiky (stanovení minimální mzdy, směrný růst mezd, valorizace mezd atd.) a zaměstnanosti pracovníků.

SPOTŘEBNÍ KOŠ A REÁLNÁ MZDA

Spotřební koš — výběr reprezentativního zboží a služeb, spotřebovávaných určitou sociální skupinou a jejich podíl na spotřebě (váhy).

Životní úroveň — stupeň uspokojování životních potřeb lidí a souhrn podmínek, za nichž se tyto potřeby uspokojují 3 okruhy složek životní úrovně:

materiální užitné hodnoty, kterými se zabezpečuje hmotná spotřeba, vybavenost domácností, bydlení a životního prostředí

kulturní hodnoty dané spotřebou kulturních statků a služeb, úrovně vzdělání a rozsahem kulturních, vzdělávacích a výchovných zařízení

sociální hodnoty, vyjádřené stupněm zaměstnanosti, sociálními možnostmi, pracovním režimem a komplexem občanských a politických svobod, stavem morálky a vztahů mezi lidmi.

Nominální mzda — skutečně vyplacená mzda bez ohledu na úroveň cenové hladiny. Většinou se sleduje jako hrubá nominální mzda (tedy vč. daně ze mzdy)

Reálná mzda — reprezentuje reálné příjmy obyvatelstvu tj. nominální mzdou očištěnou o pohyb kupní síly reálná mzda = nominální mzda / indexem cen

Životní minimum — je souhrn spotřebních statků a služeb, který umožňuje uspokojovat potřeby jednotlivce nebo domácnosti v míře, kterou společnost považuje za minimální. Rozlišujeme 2 úrovně — sociální minimum a existenční minimum

Sociální minimum — představuje úroveň, při níž jsou zajištěny s minimálními náklady konečné potřeby, jejichž uspokojení je nezbytné pro vytvoření životních podmínek běžných na daném stupni společenského vývoje. Je to tedy společensky uznaná dolní hranice životní úrovně

Existenční minimum — představuje minimální náklady na

úhradu základních životních potřeb člověka. Je to větší než fyziologické minimum, které zajišťuje pouhou holou existenci.

Poznámka

K liberalizaci cen: — Mnohí se asi zamyslí, proč hovoří o liberalizaci cen a ne o zdražení. Hovorím to záměrně, natožko sa fakt jedná o liberalizáciu, o odstránenie zábran pre voľnú tvorbu cien, ktorú vláda ČSFR vyhlásila.

Ako dopadlo toto náhle rozhodnutie vlády ČSFR i keď už dlho konzultované a pripravované, je snáď každému jasné. Jednotlivé obchodné podniky striktné stanovili najvyššie možné ceny, bez možnosti trhového chovania svojich predajní.

Normálny občan, ktorý by sa aj chcel chovať trhovo, nemá možnosť. Keď nekúpi za zvýšenú cenu, inde nekúpi. Leďa by išiel do iného kraja, kde je snáď cena príslušného obchodného podniku nižšia. Čiže chovanie príslušných vedení obchodných podnikov „maximálne“ trhové. Do cien si zarátali reťižu aj na svoje bohaté osadenstvo. Vedúci obchodnej jednotky, predavač, sa opäť môže len pozerat ako „trhovo“ za neho rozhodujúci iní na vyšších miestach. Samozrejme, že to musí zaplatiť spotrebiteľ — radový občan.

Mám za to, že vláda a ani ministri, ktorí to majú na svedomí, si to vôbec takto nepredstavovali. Možno by stálo za to preverit tieto osadenstvo obchodných podnikov, ich riaditeľstvá, ich riaditeľov a posúdit ich vzťah k ekonomickej reforme, príp. ich „rekalifikovať“ na iné vhodnejšie funkcie, kde by nemali možnosť sa až takto „trhovo“ chovať.

Alojz Engliš

INFORMAČNÍ PŘÍPRAVA O VÝVOJI MEZD, ZAMĚSTNANOSTI, MALOOBCHODNÍCH CEN A INDEXU ŽIVOTNÍCH NÁKLADŮ V ROCE 1990

Vývoj zaměstnanosti v průmyslových odvětvích měl v roce 1990 a zejména ve IV. čtvrtletí loňského roku sestupnou tendenci. Průměrný počet pracovníků poklesl ve srovnání s rokem 1989 o 3,4 procenta, což představuje zhruba 89 tisíc osob. V odvětvích hutnictví, strojírenství a elektrotechniky tento pokles činil za rok 1990 3,8 % (oproti 3,0 % za období I.—III. čtvrtletí 1990), což znamená, že pokles ve IV. čtvrt-

letí představoval plných 6 %. Kromě tohoto výčtu je třeba připomenout, že v těchto číslech se neodráží velký podíl ukončených pracovních poměrů datovaných k 31. 12. 1990, který lze předpokládat.

Z dostupných informací lze odvodit, že se řídící sféra v současné situaci neorientuje a není schopna vytvářet nové pracovní příležitosti v rozvojových programech.

Průměrný vývoj nominálních mezd v průmyslových odvětvích

v roce 1990 dosáhl ve srovnání s rokem 1989 úrovně 103 %, přičemž asi v 15 % organizací došlo k absolutnímu poklesu nominálních mezd. K porovnání uvádíme, že v resortu zemědělství dosáhl růst nominální mzdy v loňském roce 106 %.

Vývoj maloobchodních cen zboží a služeb v roce 1990 v průměrné celoroční hodnotě oproti roku 1989 představuje index 110 procent, u potravinářského zboží došlo ke zvýšení o 11,1 %, u průmyslového zboží o 10,5 %, ve ve-

řejném stravování o 8,5 % a u služeb placených obyvatelstvem o 7,4 %.

Poslední cenová úroveň je charakterizována cenovým indexem IV. čtvrtletí roku 1990, který odráží všechny cenové změny realizované postupně v průběhu roku 1990. Jeho průměrná výše dosáhla 118,4 %, z toho ceny potravinářského zboží se zvýšily o 24,2 %, průmyslového zboží o 16,7 %, veřejného stravování o 16,2 % a služeb o 12,7 %.

Cenový růst se do životních nákladů jednotlivých sociálních skupin promítá diferencovaně. Pro skupinu dělníků a zaměstnanců jsou charakteristické následující údaje:

Z toho je vidět, že systém je propojený zcela logicky, obce i krajské komunální výbory jsou zcela samostatné, na úrovni vlády, provádějí politiku vlády v celém (velice rozlehlém) regionu Švédska.

Švédové mají 3 základní ústavní zákony:

1. Ústavní zákon — podobný naší ústavě, kterou my se v potu tváře snažíme teprve vytvořit.

2. Sukcesní zákon — ústavou zaručená práva a vnitřní vztahy v královské rodině. Hlavou státu je král, ale má pouze reprezentační funkci.

3. Ústavní zákon o svobodě tisku — zaručuje naprostou svobodu tisku, neexistuje vládní deník, politická strana — byť je majitelem listu — má právo na ovlivňování veřejnosti pouze v úvodníku. Tisk je většinou soukromý, i např. AFTONBLADET — večerník sociální demokracie je soukromý a nezávislý (ne však na pravdě, jako mnohé deníky u nás).

Co se týče rozhlasu a TV — existuje smlouva mezi parlamentem, vládou a televizí o nadřazenosti vysílání. Jaký to rozdíl mezi u nás v součas-

né době platnou rovnici: OF = vláda = vliv v masmédiích!

Ostatní zákony „menšího významu schvaluje parlament na základě „dlouhodobé přípravy“ v parlamentních výborech. Zajímavá je i kontrola působnosti a dodržování zákonů. Je prováděna z několika různých stupňů. Ze strany Říšského sněmu je to 30 parlamentních revizorů (právních zástupců pro veřejnost), vláda má k dispozici Říšský revizní úřad, Státní kancelář a investiční kancelář. Ze strany veřejných úřadů jsou to výbory pro dohled a sledování dodržování zákonů. Na všechny tyto instituce se může občan či organizace obrátit. Navíc jaksi mimovolně působí svými sděleními hromadné sdělovací prostředky, které okamžitě reagují na nedodržení zákona.

Referenda — lidová hlasování jsou velice řídkým jevem ve Švédsku [naposledy ohledně jaderných elektráren]. Systém působení odborů v politice vysvětlím přišťe, dnes pouze jednu perličku. Odboráři jsou vesměs stoupenci a členové sociální demokracie a ta vůbec neváhá použít na kandidátce parlamentu, či na místo ministra — zkušeneho odborového předáka! To se pak hájí naše práva!

A na závěr povídání o Švédsku chci upozornit na to, co hýbe švédskou politikou. Předně je to otázka vstupu Švédska do EHS (strach ze ztráty své neutrality), i když většina politických stran je pro! Dále rozpor v oblasti energetiky; veřejnost je proti jaderným elektrárnám, proti rozšiřování vodních zdrojů je také značná část obyvatel. Dále jsou na etapě veřejné výdaje — lékařská péče, školství, sociální síť odčerpává nesmírné částky — vše je téměř zdarma a sociální síť obrovská. Rovněž současný volební systém se zdá Švédům nedokonalý.

Opravdu nyní — ze svého postu odborového funkcionáře — závidím Švédům jejich problémy, i když zdaleka nechci snižovat jejich důležitost. Jsou různé druhy demokracií; u nás je křehká a rodící se, jinde je velice propracována a je podmínkou existence společnosti a státu.

Karel Macura, člen předsednictva OS KOVO

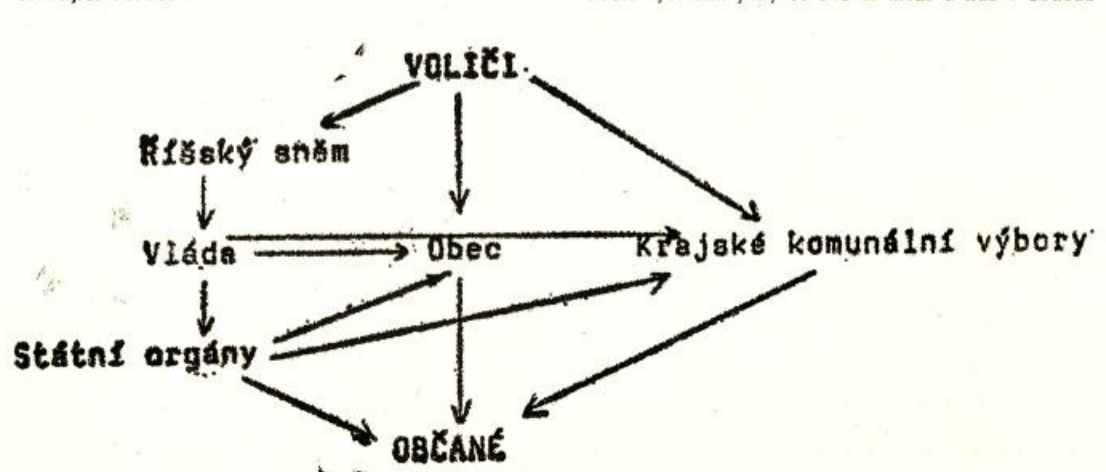
ŠVÉDSKÝ MODEL 2

ŠVÉDSKÝ PARLAMENTNÍ POLITICKÝ SYSTÉM

O švédském politickém systému budu hovořit proto, že je základem úspěchů Švédů při budování „jejich socialismu“ — jak tomu sami Švédové říkají, je zárukou obrovské míry demokracie a také spravedlnosti vůči všem vrstvám společnosti. Odvíjí se z něj také umístění odborů ve švédské politické reprezentaci — 1. je parlament, 2. jsou odbory, na 3. místě je král a na 4. vláda. Odbory totiž nemohou být apolitické, svoboda odborových organizací je samozřejmostí v celé Evropě, přesto vazby na politický systém tady jsou velice silné, ale stejně silný je na oplátku vliv odborů na dění ve státě [na rozdíl od naší současné reality]. A že Švédové budují nebo vlastně vybudovali socialismus? Myslím, že není podstatný název toho co budujeme, ale výsledek, ke kterému jsme dospěli!

Ve Švédsku je dokonalejší systém pluralitní demokracie, existuje méně politických stran než u nás, významných je pouze 7. Sociálně demokratická strana (SAP — nyní vládní), Umírněná sdružená strana (pravicová, konzervativní) — období našeho OF, Lidová strana liberálů (pravicová), Strana středu (kdysi agrární), Levicová strana (komunistická strana křesťanských demokratů. V rámci veličtí), Ekologická strana (zelení) a KDS — Sdružené politické kultury nyní vládnou v koalici sociální demokracie s komunisty (malý vliv), opozici tvoří tzv. „měšťanský blok“ (pravicové strany a KDS). Volby jsou ve Švédsku přímé, stranické a proporcionální, co 3 roky (příští jsou letos v září), volí se najednou jak do Říšského sněmu (parlament), tak do obecních zastupitelstev z krajských komunálních výborů. Říšský sněm — 349 poslanců, jednokomorový parlament, tvořen ze stran, které získají více než 4 % voličů. Předsedou sněmu je předseda vítězné strany, Říšský

sněm má 16 výborů, které připravují zákony a rozhodnutí. Vláda — je volena parlamentem, je 23 členná, předseda vlády je zvolen tehdy, není-li více než 50 % poslanců proti. Vláda má úřad vlády (asi 2000 osob) a 13 ministerstev — v některých resortech působí více ministrů společně. Místní zastupitelstva obcí, kterých je ve Švédsku cca 300 a krajské komunální výbory, kterých je 23, se volí ve stejný den. Účast Švédů ve volbách je asi 95 % a Švédové tvrdí, že kdo nejde k volbám je peccivál, kterému je lhostejný osud země. Systém působení švédské demokracie znázorňuje následující obrázek:

K VALORIZACI DŮCHODŮ

Účelem valorizace důchodů je zavést systém pravidelného zvyšování důchodů, který odstraní dosavadní stav, že vyměřený důchod po celou dobu jeho pobírání zůstává stejný a zajišťuje tak soulad mezi vývojem životní úrovně důchodců a ostatních obyvatel.

První etapa valorizace byla provedena od 1. října 1990, kdy byly zvýšeny důchody přiznané do 30. 9. 1988 podle roku přiznání důchodu, a to:

- důchody přiznané do 31. 12. 1975 byly zvýšeny o 10 %,
- důchody přiznané do 31. 12. 1978 byly zvýšeny o 7 %,
- důchody přiznané do 31. 12. 1981 byly zvýšeny o 6 %,

- důchody přiznané do 31. 12. 1984 byly zvýšeny o 5 %,
- důchody přiznané do 30. 9. 1988 byly zvýšeny o 4 %.

Zvýšení důchodů od března 1991

Nyní se zvyšují od splátky důchodů po 28. 2. 1991 všechny vyplácené důchody starobní, invalidní, částečně invalidní, za výsluhu let, vdovský a sirotčí. Rovněž se zvyšují tyto důchody pokud budou přiznány do 31. 12. 1991.

Nezvyšují se důchody, u kterých výše důchodu není odvozena z výdělku občana, ale je stanovena pevnou částkou, event. pevným rozpětím. Jde o sociální dávky, důchody manželé, výchovné důchody, zvýšení důchodu pro bezmocnost.

Částky zvýšení důchodů

Důchody se zvýší podle roku přiznání, a to:

- důchody přiznané do 31. 12. 1978 o 11 %,
- důchody přiznané do 31. 12. 1985 o 10 %,
- důchody přiznané do 30. 9. 1988 o 9 %,
- důchody přiznané od 28. 2. 1991 i důchody přiznané od 1. 3. 1991 do 31. 12. 1991 o 8 %.

Současně bylo rozhodnuto o tom, kolik činí zvýšený důchod nejméně:

- 190 Kčs měsíčně, jde-li o důchod starobní, invalidní a za výsluhu let,
- 114 Kčs měsíčně, jde-li o důchod vdovský,
- 95 Kčs měsíčně, jde-li o důchod sirotčí oboustranně osiřelého dítěte nebo o částečný invalidní důchod,
- 57 Kčs měsíčně, jde-li o sirotčí důchod jednostranně osiřelého dítěte.

Základem pro zvýšení důchodu je měsíční částka důchodu, na kterou má občan nárok ke dni, od něhož se důchod zvyšuje. Rokem přiznání důchodu starobního, invalidního, částečně invalidního a za výsluhu let se rozumí rok, do něhož spadá den, od kterého byl důchod přiznán, pokud nárok na něj trval nepřetržitě až do dne, od kterého náleží zvýšení. Rokem přiznání vdovského a sirotčího důchodu, z něhož byly tyto důchody vyměřeny, nebo rok úmrtí občana, jestliže žádný důchod nepobírá.

Při souběhu nároků na více důchodů, například starobního a vdovského, invalidního a vdovského, částečně invalidního a vdovského se posuzuje nárok na zvýšení u každého důchodu samostatně.

Příklad: Pracovníkovi byl přiznán částečný invalidní důchod od 10. 1. 1983. Od 10. 7. 1988 mu byl přiznán invalidní důchod. Důchod invalidní bude zvýšen o 9 %, protože rokem přiznání důchodu je rok 1988.

Příklad: Vdova pobírá vdovský důchod po manželovi, který zemřel 5. 7. 1988. Manžel pobíral invalidní důchod od 10. 9. 1978. Vdovský důchod bude zvýšen o 11 %, protože rokem přiznání důchodu je rok 1978, kdy byl manželovi přiznán invalidní důchod.

Jestliže dojde k souběhu nároku na důchod, potom se minimální částka přizná ve výši poloviny, jde-li o důchod nižší upravený pro souběh s jiným důchodem. To však neplatí pro souběh důchodu s příjmy z výdělečné činnosti.

Příklad: Žena pobírá starobní důchod přiznaný v roce 1987 ve výši 1510 Kčs a polovinu vdovského důchodu přiznaného v roce 1989 ve výši 620 Kčs měsíčně. Zvýšení o 9 % u starobního důchodu činí 136 Kčs, a vdovského důchodu o 8 %, tj. o 50 Kčs. Zde však bude přiznána minimální částka, a to u starobního důchodu 190 Kčs a u vdovského důchodu 57 Kčs (polovina ze 114 Kčs). Starobní důchod bude po zvýšení činit 1700 Kčs a vdovský 677 Kčs. K tomu náleží státní vyrovnávací příspěvek 140 Kčs.

Jestliže vdovský a sirotčí důchod byl vyměřen z důchodu, ke kterému již bylo přiznáno zvýšení, další zvýšení se již neprovede.

Příklad: Manžel zemřel 10. 4. 1991 a pobíral starobní důchod. Jeho důchod po zvýšení činil 2530 Kčs. Vdovský a sirotčí důchod bude vyměřen z této částky a žádné zvýšení se již nepřizná.

Zvýšení důchodů, které jsou jediným zdrojem příjmu

Od splátky důchodu za březen 1991 se zvyšují důchody starobní, invalidní, vdovské a sirotčí důchody oboustranně osiřelých dětí, které jsou jediným zdrojem příjmu z částky 1200 Kčs na 1440 Kčs měsíčně a je-li na důchod odkázán také rodinný příslušník, zvyšují se z 2000 Kčs na 2400 Kčs měsíčně. Důchody, které byly upraveny již jako jediný zdroj příjmu, se zvyšují automaticky. Jestliže však důchodce nebyl upraven jako jediný zdroj příjmu, provede se u nich zvýšení, a jestliže po tomto zvýšení nedosahuje uvedených částky 1440 Kčs nebo 2400 Kčs měsíčně, provede se zvýšení na žádost, kterou důchodce podá u příslušné okresní správy sociálního zabezpečení, v Praze u Pražské správy sociálního zabezpečení.

Rovněž sociální důchody se zvyšují z částky 1200 Kčs na 1440 Kčs pro jednotlivce a je-li na důchod odkázán další rodinný příslušník, z částky 2000 Kčs na 2400 Kčs měsíčně.

Nejvyšší výměra důchodu po zvýšení

Zvýšení důchodu náleží i nad nejvyšší výměru důchodu nebo úhrnu důchodů a nad nejvyšší výměru stanovenou pro souběh důchodů nebo úhrnu důchodů a zvýšení důchodu pro bezmocnost. Výše důchodu nebo úhrnu důchodů včetně zvýšení důchodu pro bezmocnost nesmí však po zvýšení přesáhnout částku 3800 Kčs měsíčně.

Jaroslav Soukup

Osobám se změnou pracovní schopnosti právní předpisy věnují zvýšenou pozornost kromě jiného i tím, že dříve se vyžadoval souhlas ONV k výpovědi z jejich pracovního poměru. Je tento souhlas nutný i v současnosti, kdy bude přebýtek pracovních sil a bylo by možná vhodnější propustit tyto osoby a zabezpečit je důchodem? (Dotaz ZV odborů Zbrojovky Brno.)

Zaměstnávání kategorií osob, které se nacházejí v určité sociální situaci či zdravotním stavu, se může posuzovat z několika hledisek. Společným jmenovatelem je zájem na jejich dalším pracovním uplatnění.

Prostřednictvím pracovněprávních předpisů, především zákoníku práce a zákona o sociálním zabezpečení, je vytvářen systém záruk na ochranu pracovních práv těchto osob a k možnostem pracovního uplatnění či rehabilitace. S ochranou se počítá i nadále s tím, že u osob se změnou pracovní schopnosti bude předchozí souhlas k výpovědi z pracovního poměru dávat příslušný úřad práce. Navíc určitou formou ochrany obsahují další zákony a předpisy, jako je zákon o zaměstnanosti, zákon ČNR o zaměstnanosti s působností orgánů České republiky na úseku zaměstnanosti, nebo pracovní umístění těchto osob není jednoduché.

Ingerence státního orgánu (úřadu práce) k předchozímu souhlasu je zde nutné i proto, že tento orgán odpovědný za stav trhu práce v příslušném územním obvodu posuzuje zejména sociální poměry pracovníka a jeho pracovní možnosti. Mimo jiné i zde lze pracovníka zaměstnat jinou prací v organizaci, případně zde je možná i vhodná předchozí příprava k této jiné práci a jsou možnosti vhodně umístit takového pracovníka v jiné organizaci. Dojde-li úřad práce k závěru, že rozvázní pracovního poměru není správné nebo vhodné, nebo že lze zabezpečit vhodné pracovní umístění tohoto pracovníka v dosavadní organizaci, zpravidla svůj souhlas odmítne. Přihlíží i k důvodům, které uvádí organizace ve své žádosti o souhlas k výpovědi.

Jiná situace nastává tehdy, jestliže se pracovník například stává nadbytečným v důsledku organizačních změn a jiné tehdy, jestliže jde o pracovníka, který porušil pracovní kázeň.

K právním důvodům přistupují i hlediska zdravotní a sociální, kdy součástí léčebného režimu je i pracovní rehabilitace (léčba prací). Proto je mnohdy vhodné zařadit tyto osoby do řádného pracovního výkonu, třeba i za ulehčených pracovních podmínek, aby ze zdravotně-psychologických důvodů nepociťovali svou zdravotní újmu či poškození. Nelze popírat, že je mezi nimi velký počet mladých lidí.

Zvláštní ochrana osob se změnou pracovní schopnosti (§ 50 zák. práce), případně i matek malých dětí (§ 47 zák. práce) není tedy samostatná. Nebylo by vhodné právní formou ochrany z předpisů vyřadit, neboť by to zdravotně a sociálně poškodilo nejen samotné postižené pracovníky, ale i řadu hospodářských odvětví a pracovníků, v nichž se tyto osoby s úspěchem pracovní uplatňují a svými výkony se přibližují — a často i převyšují — ostatní spolupracovníky.

OTAZNÍKY KOLEM REKVALIFIKACE

Otázky rekvalifikace jsou na pořadu dne. Da vedoucích funkcí patří lidé jen kvalifikačně a odborně zdatní, ale naproti tomu co s těmi, kteří kvalifikaci mají, ale na svém pracovišti již pro reorganizaci, rušení míst či technické a racionalizační opatření nemohou využít? Pak nezbývá nic jiného, než svou kvalifikaci změnit a získat novou. Nový právní předpis stanoví od 1. února 1991 při získávání nové kvalifikace významné povinnosti zaměstnavatelů a tomu odpovídající práva pracovníků.

JEN PO DOHODĚ

Pojem rekvalifikace se vymezuje tak, že každá — třeba jen základní — změna kvalifikace může být považována za rekvalifikaci. Podmínkou je, že umožní další nebo nově pracovní uplatnění pracovníka nebo občana. Nevyžaduje se již spodní hranice kursů omezená časovým počtem hodin, jako tomu bylo dříve — 150 hodin. Může jí být i změna kvalifikace

vymezená jen nepatrným počtem hodin, ale naproti tomu i náročná, dlouhodobější kvalifikační příprava.

Při určování obsahu a rozsahu její přípravy se vychází z dohodnuté kvalifikace uchazeč o zaměstnání, aby byla co nejdůležitěji využita při získávání nových znalostí a dovedností nezbytných pro výkon práce.

O způsobu rekvalifikace se uzavírá dohoda. S uchazečem o zaměstnání (občan, který je bez práce) jí uzavírá příslušný úřad práce, s pracovníkem, který bude rekvalifikován na jiné pracovní místo u zaměstnavatele jí uzavírá zaměstnavatelská organizace. Zaměstnavatel dohodne s pracovníkem zejména na jakou práci bude rekvalifikován a v jaké době, způsobu zabezpečení rekvalifikace, ověření získaných znalostí a dovedností při jejím ukončení a rozsah hmotného zabezpečení.

Pokud by zaměstnavatel neměl možnost zajistit rekvalifikaci vlastními prostředky, zabezpečí jí v zařízení jiné organizace a uzavře s ní o tom dohodu. V ní sjedná zejména dobu a způsob úhrady nákladů spojených s rekvalifikací, případně další podmínky, na nichž obě organizace budou mít zájem. Kromě toho zaměstnavateli, kteří provádějí rekvalifikaci v zájmu dalšího pracovního uplatnění svých zaměstnanců, mohou být na základě písemné dohody s příslušným úřadem práce plně nebo částečně hrazeny náklady spojené s touto účastí.

S občany, kteří skončili zaměstnání z důvodu reorganizace, může uzavřít dohodu o rekvalifikaci úřad práce. Stanoví se v ní zejména místo konání, obsah, forma, délka rekvalifikace, způsob ověření získaných vědomostí a dovedností a hmotné zabezpečení po celou dobu rekvalifikace.

ZAMĚŘENÍ REKVALIFIKACE

V novém zákoně o zaměstnanosti nejsou uvedeny všechny formy rekvalifikace a ani to není možné. Její druhy budou vznikat nově a budou se přizpůsobovat potřebám trhu práce. Její formy musí reagovat na základní změny i na potřebu získání určité profese nebo další odbornosti, a to jak u manuálních, tak i duševních povolání. Důležité je využít dosavadní vědomosti účastníka rekvalifikace a tomu také podřídit výchovně vzdělávací činnost, její formu i délku.

Možnost rekvalifikace bude pro všechny pracovníky. Přednostně se s její realizací počítá u pracovníků, jimž hrozí ztráta zaměstnání. Pracovní uplatnění však umožní i absolventům škol a zdravotně postiženým osobám. Vyžaduje se i osobní iniciativa a zájem pracovníka nebo občana. Jestliže občan projeví zájem o určitou rekvalifikaci a úřad práce posoudí, že by mu mohla umožnit pracovní uplatnění, bude mu zprostředkována dohoda a bezplatně. Projeví-li o rekvalifikaci zájem pracovník a její uskutečnění bude v souladu se zájmy podniku, bude mu rovněž zprostředkována dohoda a bez úplaty.

REKVALIFIKAČNÍ STŘEDISKA

K zabezpečení rekvalifikace bude možné využít podniková i školská a mimoškolská výchovně vzdělávací zařízení, včetně soukromých institucí. Počítá se s využitím státních rekvalifikačních středisek. K těmto účelům mohou sloužit i dosavadní Domy techniky, vědeckotechnické společnosti, resortní instituty apod.

Rekvalifikace by nebyla účelná, kdyby nevycházela z potřeb práce. Proto bude probíhat plánovitě, podle podnikových, oblastních i státních rekvalifikačních programů. Nejdůležitější jsou podnikové rekvalifikační programy, kde si bude zaměstnavatel na základě vztahu mezi podnikem, výchovně vzdělávací institucí a úřadem práce rekvalifikovat vlastní pracovníky. Organizace mají možnost podnikat i na tomto úseku. Při dostatečné kapacitě vlastních výchovně

vzdělávacích zařízení mohou podniky a organizace rekvalifikovat za úhradu nejen pracovníky jiných organizací, ale i občany, podle dohody s úřadem práce.

CO ZA REKVALIFIKACÍ

Rekvalifikace se uskutečňuje v pracovní době. V mimopracovní době se provádí jen tehdy, vyžaduje-li to charakter vzdělávání. Účast na rekvalifikaci je překážkou v práci na straně pracovníka a zaměstnavatel mu za ni poskytně náhradu mzdy ve výši průměrného výdělku, tedy včetně proměnlivých složek mzdy. Není vůbec rozhodující délka rekvalifikace.

Občan, který není v pracovním poměru (uchazeč o zaměstnání) a úřad práce mu zajišťuje rekvalifikaci, nedostává hmotné zabezpečení od zaměstnavatele, ale práve od úřadu práce. Jeho výši stanoví na základě průměrného měsíčního čistého výdělku, kterého uchazeč o zaměstnání dosáhl ve svém posledním zaměstnání a to ve výši 70 procent tohoto výdělku po celou dobu rekvalifikace.

Na našem pracovišti bude reorganizace. Slyšel jsem, že novela zákoníku práce přináší změny při skončení pracovního poměru z tohoto důvodu.

U výpovědi z pracovního poměru z důvodu reorganizace (například rušení organizace, její převod, nadbytečnost pracovníka apod.) produkuje novela zákoníku práce s platností od 1. února 1991 výpovědní dobu o jeden měsíc — celkem na tři měsíce. Podmínkou je však výpověď z důvodu organizačních změn na pracovišti podle § 48, odst. 1, písm. a) až e) zákoníku práce. Jestliže tedy pracovník například v únoru 1991 dostane výpověď z pracovního poměru z důvodu rušení pracoviště, skončí jeho pracovní poměr 31. května 1991. Kdyby však dostal výpověď ještě v lednu 1991, posuzovala by se výpovědní doba podle dosavadních předpisů a jeho pracovní poměr by skončil uplynutím dvouměsíční výpovědní doby, to je dnem 31. března 1991.

Chystám se v zimě jako lyžařský instruktor na dětský zotavovací tábor na hory, který pořádá odborová organizace. Mám nárok na pracovní volno a náhradu mzdy?

Uvolňování vedoucích táborů dětí a mládeže a dalších vedoucích (například vychovatelé, instruktoři apod.) je od 1. února 1991 nově upraveno. Pracovní volno s náhradou mzdy se poskytuje pro činnost vedoucích těchto táborů dětí a mládeže (například tábory zimní i letní pořádané odbory, Junákem, charitativními a dalšími společenskými organizacemi), jejich zástupců pro věci hospodářské a zdravotní, oddělových vedoucích, vychovatelů, instruktorů, případně středních zdravotnických pracovníků v nezbytně nutném rozsahu. Maximální hranice jsou tři týdny v kalendářním roce. Podmínkou je, že pracovník nejméně po dobu jednoho roku před uvolněním pracoval soustavně a bezplatně s dětmi nebo mládeží. Tato podmínka se nevyžaduje, jde-li o tábory zdravotně postižených dětí nebo mládeže. Uvolňující organizace musí požádat organizaci, pro kterou má být pracovník uvolněn, o refundaci vyplácené náhrady mzdy.

L. J.

Na pomoc podnikovému vynálezcovství a zlepšovatelství

Změnou hospodářské struktury se mění i pohled na vynálezy, zlepšovací návrhy a průmyslové vzory. Vynálezy, zlepšovací návrhy a průmyslové vzory se podle nového zákona, který vstoupil v platnost 1. 1. 1991, stávají prodejními zbožními organizace. Pracovníci útvaru PPO a VZN dostávají novou náplň. Úkoly, které budou na ně kladeny, budou daleko větší než dosud. Je nutné si uvědomit, že jen ten podnik, který bude mít dostatek vynálezů a zlepšovacích návrhů, bude moci úspěšně konkurovat jiným podnikům nejen doma, ale i v zahraničí. Český svaz vynálezců a zlepšovatelů v Praze, vědom si těchto nových úkolů pracovníků odd. PPO a VZN, připravil ve spolupráci s Domem techniky Praha kurs „Agenda VZN v nových podmínkách“. Kurs se bude konat v Kulturním domě v Přibrami. Kurs je cyklický a bude se konat ve třech soustředěních.

1. soustředění 18.—22. 3. 1991
2. soustředění 22.—26. 4. 1991
3. soustředění 20.—24. 5. 1991

Do kursu se bude přijímat 25 pracovníků, aby byla co nejvyšší spolupráce lektora s účastníky kursu, a aby bylo možno přednesenou látku do hloubky prokonzultovat s účastníky kursu. V kursu budou přednesena tato témata:

Výklad nového zákona o vynálezech, zlepšovacích návrzích a průmyslových vzorech; Obsah řešení jako zlepšovací návrh v podmínkách organizace; Podnikové struktury; Podmínky právní ochrany pro vynálezy a průmyslové vzory; Věřejná soutěž v otázkách VZN; Úspory a prospěch vznikající z využívání vynálezů, průmyslových vzorů a zlepšovacích návrhů; Licenční a sjezdová podmiňky; Vymezení podmínek za využívání a za přejímání výkresů, modelů, prototypů a účastí na závědění; Příklady sjednávání výše odměny; Odměňování vynálezů a VZN v životním a pracovním prostředí.

Garantem tohoto kursu je doc. ing. dr. techn. Jindřich Nesvadba. Závazné přihlášky na kurs přijímá Dům techniky ČSVTS Praha, p. M. Pálková, Senovážné nám. 8. 23. 112 82 Praha 1; pro osobní styk pracoviště Legerova 15, telefon 291 261.

Hannover - a co Brno?

Hannover vlastní největší výstaviště na světě: 420 tisíc m² krytých, 220 tisíc m² volných, celkem tedy 640 tisíc m² výstavních ploch. Se zřetelem k tomu může být jeho letošní průmyslový veletrh Industrie '91 nejvýznamnějším na světě. Bude se konat od 10. do 17. dubna, je už od poloviny ledna vyprodán každý m². Záleží ovšem nejen na kvantitě, nýbrž též na kvalitě exponátů a vystavovatelů. Hannoverští by proto rádi získali za pravidelné každoroční vystavovatele od nás Vitkovice, Martinex, Škodaxport, Každovest, Slováké strojírny, ZSE, Teslu a další významné kovoprůmyslové podniky. Letošní Industrie se z ČSFR zúčastní 12 podniků. Mimo jiné rovněž letos v Hannoveru zorganizují soutěž o nejobtížnější a nejfunkčnější průmyslový design. Chtějí totiž převzít vedoucí funkci v průmyslovém designu příkladnými soutěžemi, vyznamenáními a výstavní aktivitou.

Potěšitelná je pro nás jistě prognóza německých prognostiků, že společný trh Evropského hospodářského společenství od příštího roku zvýší poptávku po strojích. Země EHS musí o vzrůstající trh bojovat mezi sebou, i s konkurenty z třetích zemí. Předvídají, že strojírenský průmysl zemí EHS vyjde z tohoto procesu posílen a jeho konkurenční schopnost se srovná s ostatními výrobci se ve třetích zemích ještě zvýší.

Na přímý dotaz o vývoji vztahů mezi Hannoverem a Lipskem v návaznosti na Brno odvětil zástupce německého velvyslancetví, že Lipsko v některých branžích možná vzhledem ke svým výstavním kapacitám ztratí pozici „okna na východ“. Rozhodně však Lipsko jako veletržní město nebude odepřáno. Největší šanci stát se „oknem na východ“ v investičním kovoprůmyslu dávají v Německu — Brnu! Tak dobrou má Brno v zahraničí pověst!

K tomu dvě poznámky: Sance Brna odvisí od aktivity pracovníků Brněnských veletrhů a výstav, ale také od svědomité ekonomické činnosti pražských vlád. A druhá poznámka — o čest stát se „oknem na východ“ v různých druhích spotřebního zboží (včetně kovoprůmyslových) budou kromě Lipska a Brna zřejmě soupeřit Vídeň, Záhřeb, Budapešť a Poznaň.

(mr)

KOVÁK

Týdeník Československého odborového svazu pracujících v kovoprůmyslu ● Vychází čtyřikrát v měsíci ● Uzavěrka vždy ve středu ● Copyright 1991 ● Vydává ústřední výbor Československého odborového svazu pracujících v kovoprůmyslu ve Vydavatelství a nakladatelství PRÁCE ● Vedoucí redaktor Vítězslav Pospíšil ● Redaktoři: Jaromír Dočkal (pražská redakce), Ing. Ján Kollár (slovenská redakce) ● Grafická úprava Radka Mrázová ● Sekretářka redakce Irena Starčevská ● Adresa pražské redakce: Senovážné náměstí 23, 112 82 Praha 1 ● Telefon Praha — vedoucí redakce 2114 2448, 2114 2780, redaktoři 2114 2351, sekretariát 2114 2350 ● Adresa slovenské redakce: Náměstie Františka Zupku 1, 815 70 Bratislava. Telefon: 21 33 80. linka 217 ● Tisknou Liberecké tiskárny státní podnik, Liberec ● Cena výtisku 2 Kčs ● Předplatné ročně 96 Kčs ● Rozšiřuje a objednávkový příjímá PRÁCE, vydavatelství a nakladatelství. ADMINISTRACE, Václavská náměstí 17, 112 58 Praha 1, tel. 235 40 08, linka 333 nebo 552 ● Redakci nevyžádané příspěvky se nevracejí ● Dohledací pošta Praha 87, snížený poplatek povolen MPS, Praha č. j. zn. P/1 6196 ze dne 9. 11. 1970. ISSN 0322 — 9270

46 751